

STANOVY

Komunistické strany Československa

Návrh

na celostranícku diskusiu

schválený 15. zasadáním ÚV KSČ

PUBLIKOVANÉ V PRAVDE

31. OKTÓBRA 1989

Komunistická strana Československa je osvedčený bojový predvoj robotníckej triedy a všetkých pracujúcich. Od svojho vzniku vždy stála na čele zápasu za spoločenský pokrok, za riešenie sociálnych, hospodárskych a politických problémov spoločnosti. Po dovŕšení boja proti fašistickým okupantom a oslobodení Československa Sovietskou armádou viedla náš ľud k obnove národného hospodárstva a víťazstvu vo februári 1948, k zvrhnutiu vykorisťovateľských tried a budovaniu socialistickej spoločnosti. Vo svojej činnosti vychádza z revolučných tradícií robotníckeho hnutia, nadväzuje na hodnoty a výsledky, ktoré dosiahli národy našej krajiny v uplynulých rokoch. Využíva a ďalej rozvíja všetko pozitívne, zaujíma otvorene a kritické stanoviská k chybám a omylom, utvára predpoklady na to, aby sa neopakovali. Stará sa o upevňovanie socialistickeho a proletárskeho internacionalizmu, socialistickeho vlastenectva, bratstva českého a slovenského národa a všetkých národností žijúcich v našej vlasti. Pre boj za vec ľudu bola vytvorená a ľudu slúži. Preto je uznanou vedúcou politickou silou socialistickej spoločnosti.

Komunistická strana Československa sa riadi vedecským svetonázorom, revolučným učením marxizmu-leninizmu, ktoré tvorivo rozvíja. Na základe dobrovoľnosti združuje najvedomejších občanov Československej socialistickej republiky. Programovými cieľmi a každodennou činnosťou vyjadruje a zjednocuje najdôležitejšie záujmy a potreby robotníkov, družstevných roľníkov, inteligencie, sociálnych skupín, národov a národností našej vlasti. Smery a úlohy socialistickeho rozvoja vytyčujú za širokej účasti pracujúcich a ostatných občanov. Opiera sa o ich politickú, spoločenskú a pracovnú iniciatívu pri riešení všetkých zásadných otázok života spoločnosti. Je príkladom vysokej aktivity a organizovanosti, iniciátorom a garantom revolučných spoločenských premien.

Strana plní svoju spoločenskú úlohu a rozvíja svoj vnútorný život na základe tvorivého uplatňovania leninských princípov a noriem. Jednotu, akcieschopnosť a aktivitu svojich radov obnovuje a upevňuje v súlade s princípom demokratickeho centralizmu, vnútrostraníckou demokraciou a rovnosťou členov. Rozchádza sa s tými, čo porušujú stanovy strany, konajú v rozpore s jej programom, komunistickou morálkou, socialistickým právnym poriadkom a poškodzujú dobré meno komunistu. Za nezlučiteľné s členstvom v strane pokladá akékoľvek prejavy frakčnej činnosti.

Vo vzťahu k Národnému frontu, k štátnym, hospodárskym, spoločenským orgánom a inštitúciám uplatňuje metódy a formy politického vedenia. Vykonáva otvorenú politiku, sústavne sa radí s pracujúcimi, rozvíja ideovú, politickoorganizátorskú a kádrovú prácu. Rozhodne vystupuje proti všetkému, čo brzdí a ohrozuje rozvoj socializmu a politický systém v našej krajine. Na to získava aktívnu podporu pracujúcich a všetkých občanov.

Komunistická strana Československa je neoddeliteľnou súčasťou medzinárodného komunistického a revolučného robotníckeho hnutia, širokého frontu pokrokového orientovaných ľavicových a demokratických síl. Bojuje za mier, za socializmus a spoločenský pokrok, proti militarizmu, antikomunizmu, dogmatizmu, revizionizmu, oportunistu a nacionalizmu. Tvorivým spôsobom, s prihliadnutím na naše podmienky, využíva skúsenosti Komunistickej strany Sovietskeho zväzu a ďalších bratských komunistických a robotníckych strán.

Komunistická strana Československa v úzkom spojení s ľuďom sa usiluje o ďalší rozvoj a upevňovanie socializmu s cieľom vybudovať komunistickú spoločnosť.

I. Členstvo v strane

1. Členom Komunistickej strany Československa môže

byť občan Československej socialistickej republiky, ktorý sa riadi jej programom a stanovami, plní stranícke uznesenia, aktívne sa podieľa na tvorbe a uskutočňovaní politiky strany pri budovaní socialistickej spoločnosti, pracuje v základnej organizácii strany a platí členské príspevky.

2. V Komunistickej strane Československa nie je miesto pre toho, kto sa spreneveril programu a stanovám strany, závažným spôsobom porušil socialistický právny poriadok, pomáha zakrývať činy proti ústave a zákonom.

3. Všetci, ktorí sú prijímaní do strany, sa pripravujú na členstvo počas dvojročnej kandidátskej lehoty, ktorú nemožno predlžovať. Kandidátom sa môže stať občan, ktorý dosiahol vek 18 rokov.

Základná organizácia strany je povinná zabezpečiť prípravu kandidáta na prijatie za člena strany. Ak kandidát v priebehu kandidátskej lehoty nepreukázal, že bude platným členom strany, základná organizácia ho vyčiarke z radov kandidátov.

4. Členov a kandidátov strany prijíma základná organizácia. Vychádza z odporúčania troch ručiteľov, ktorí sú najmenej 3 roky členmi strany, prihliada na názory pracovných kolektívov a spoločenských organizácií. Členstvo v strane, kandidátska lehota sú platné odo dňa, keď nového člena, kandidáta prijala členská schôdza základnej organizácie. Prijatie potvrdzuje okresný alebo jemu na rovnú postavený výbor strany.

5. Členovia Socialistickeho zväzu mládeže môžu byť prijímaní za kandidátov na členstvo v KSČ na základe odporúčania základnej organizácie SZM, ktoré sa rovná odporúčaniu jedného z ručiteľov.

6. Kandidáti na členstvo v KSČ majú rovnaké povinnosti a práva ako členovia strany. Na straníckych schôdzach majú hlas poradný, nemožno ich voliť za členov straníckych orgánov a za delegátov na konferencie a zjazdy strany.

7. Povinnosti člena KSČ:

a) poznať program, stanovy a politickú líniu strany, podieľať sa na ich tvorbe, aktívne a dôsledne ich uskutočňovať na svojom pracovisku aj v mieste bydliska; sústavne objasňovať politiku strany pracujúcim aj ostatným občanom a získavať ich pre jej realizáciu; presadzovať všetko pokrokové, byť príkladom v práci, osobnom a rodinnom živote, v starostlivosti o výchovu detí;

b) prispievať k posilňovaniu autority strany, upevňovať jej jednotu a akcieschopnosť; iniciatívne sa podieľať na činnosti svojej základnej organizácie, niesť spoluzodpovednosť za výsledky jej práce; aktívne sa zúčastňovať na príprave a rokovaní členskej schôdzy, tvorbe a plnení uznesení; dbať na dôsledné uplatňovanie leninských princípov a noriem obsiahnutých v stanovách strany; dodržiavať stranícku a štátnu disciplínu;

c) osvojiť si marxizmus-leninizmus a tvorivým spôsobom ho využívať v praxi; presadzovať idey proletárskeho a socialistickeho internacionalizmu, socialistickeho vlastenectva; rozhodne vystupovať proti prejavom antikomunizmu, revizionizmu, oportunistu, dogmatizmu, sektárstva, nacionalizmu a iným javom cudzím marxizmu-leninizmu;

d) podieľať sa na dodržiavaní leninských zásad kádrovej práce; napomáhať, aby zodpovednými funkciami boli poverovaní ľudia, ktorí majú potrebné politické, morálne, odborné predpoklady a autoritu v straníckych, pracovných a občianskych kolektívoch;

e) bojovať proti nedostatkom a negatívnym javom, ktoré poškodzujú záujmy strany a štátu, proti snahám povyšovať miestne, skupinové a osobné záujmy nad záujmy celej spoločnosti, proti ľahostajnosti, okázalosti, byrokratizmu, sebauspokojeniu a nízkej náročnosti v práci; na straníckych rokovaníach uplatňovať zásadovú kritiku a sebakritiku.

8. Práva člena KSČ:

- a) voliť, kandidovať a byť volený do stranických orgánov; odporúčať kandidátov na vedúce funkcie v stranických, štátnych, hospodárskych, spoločenských orgánoch a organizáciách; vyjadrovať sa ku kádrovým návrhom v okruhu pôsobnosti základnej organizácie vrátane jej členov navrhovaných do vyšších funkcií; zaujímať stanoviská k činnosti vedúcich funkcionárov a ďalších pracovníkov;
  - b) zúčastňovať sa na prerokovaní politiky a činnosti strany na stranických schôdzach a v straníckej tlači v zmysle stanov strany; predkladať na prerokovanie návrhy a obhajovať ich až do prijatia uznesení; vnútrostraníckou cestou navrhovať a požadovať zmenu straníckych uznesení, ktoré už nezodpovedajú potrebám rozvoja strany, spoločnosti, pracovísk a miest;
  - c) v zmysle línie a stanov strany posudzovať činnosť svojej organizácie, jej výboru, ostatných straníckych orgánov a ich funkcionárov; kritizovať na straníckych rokovaníach ktoréhokoľvek člena bez ohľadu na jeho funkciu; požadovať, aby osoby, ktoré potláčajú alebo pomáhajú potláčať kritiku, boli volané na stranícku zodpovednosť až po vylúčenie zo strany; má právo na ochranu vyššími straníckymi orgánmi pred prenasledovaním za kritiku; osobne sa zúčastňovať na schôdzach straníckych organizácií, orgánov a nimi schválených komisií, na ktorých sa rokuje o jeho činnosti a správaní;
  - d) byť informovaný o zásadných otázkach politiky strany, ktorými sa stranícke orgány zaoberajú, spôsoboch a výsledkoch ich riešení; o programe rokovania straníckych organizácií a orgánov, ktorých je členom; so súhlasom príslušného straníckeho orgánu sa zúčastňovať na rokovaní o ktorejkoľvek prerokovanej otázke;
  - e) obracať sa s pripomienkami, otázkami, námetmi, upozoreniami a konštruktívnou kritikou na ktorýkoľvek stranícky orgán až po ústredný výbor a požadovať na ne konkrétnu odpoveď; položiť na straníckych rokovaníach otázky straníckym a ostatným prizvaným funkcionárom a predkladať pripomienky;
  - f) požiadať členskú schôdzu základnej organizácie o zrušenie členstva v strane, ak na to má závažné dôvody.
9. Členovia strany a kandidáti sú povinní hlásiť sa do uplynutia jedného mesiaca v novej základnej organizácii na pracovisku a registrovať sa v organizácii miesta trvalého bydliska, kde sa podľa jej potrieb zapájajú do politickej a verejnej práce. Okresný výbor strany má právo, po prerokovaní so základnými organizáciami pracovísk, rozhodnúť o prevedení niektorých členov z týchto organizácií do miesta bydliska so zachovaním ich práva zúčastňovať sa na straníckom živote na pracoviskách.
10. Za neplnenie straníckych povinností, previnenie sa proti stanovám strany a za porušenie zákona je člen alebo kandidát volaný na stranícku zodpovednosť. Môžu mu byť uložené tieto stranícke tresty: napomenutie, pokarhanie, pokarhanie s výstrahou a vylúčenie zo strany, ktoré je najvyšším straníckym trestom. Uznesenie o vylúčení zo strany nadobúda platnosť po potvrdení vyšším straníckym orgánom. Člen alebo kandidát, ktorý z poverenia strany zastáva funkciu a bol stranícky trestaný, môže byť z tejto funkcie odvolaný. Stranícky trest sa ukladá po vyčerpaní prostriedkov straníckej výchovy a vplyvu, súdružskej kritiky, upozornení alebo poučení.

Ak uzná stranícky orgán za nevyhnutné, môže rozhodnutie o udelení straníckeho trestu alebo o revízii neopodstatneného trestu oznámiť v straníckej tlači.

Ak nie je známy rozsah previnenia člena alebo kandidáta, môže mu byť až do vyšetrenia pozastavené členstvo v strane. V tom čase sa nezúčastňuje na vnútrostraníckom živote a neplatí členské príspevky.

11. Člen strany alebo kandidát, ktorý bol stranícky potrestaný, má právo sa do jedného mesiaca odvolať až na Ústrednú kontrolnú a revíziu komisiu KSČ a žiadať o revíziu uznesenia. Pri odvolaní člena alebo kandidáta zostáva uznesenie o treste v platnosti až do iného rozhodnutia vyššieho straníckeho orgánu.
12. Stranícky orgán alebo základná organizácia, ktorá trest uložila, prerokuje o jeden až dva roky možnosť jeho vymazania. Vymazanie sa nevzťahuje na vylúčenie zo strany.
13. Ak člen strany nemôže plniť stranícke povinnosti a neprevinil sa proti stanovám strany, môže sa mu členstvo v strane zrušiť. Toto opatrenie nie je straníckym trestom a je schvaľované členskou schôdzou základnej organizácie.
14. Legitimácia KSČ je majetkom strany. Pri jej strate sa uskutočňuje stranícke šetrenie, prípadne sa zavádza disciplinárne pokračovanie. Po skončení členstva, kandidátskej lehoty sa legitimácia odovzdáva prostredníctvom straníckych orgánov Ústrednému výboru KSČ.

II. Výstavba strany.

Demokratický centralizmus a vnútrostranícka demokracia

15. Komunistická strana Československa pri plnení svojej spoločenskej úlohy, vo vnútrostraníckych vzťahoch a organizačnom usporiadaní uplatňuje princíp demokratického centralizmu, ktorý zahŕňa jednotnú činnosť strany, jej organizačnú výstavbu, stranícku disciplínu, najširšiu vnútrostranícku demokraciu a iniciatívu komunistov.
- Jeho uplatňovanie znamená:
- a) všetky stranícke orgány, organizácie a komunisti aktívne, tvorivým spôsobom a samostatne uskutočňujú politiku strany v konkrétnych podmienkach svojej pôsobnosti; vo svojej činnosti sa riadia zásadou kolektívnej rozhodovania a osobnej zodpovednosti za plnenie straníckych uznesení;
  - b) stranícke orgány vykonávajú otvorenú politiku, vo svojej činnosti sa opierajú o úzke spojenie s pracovníkmi, občianskymi kolektívami a organizáciami združenými v Národnom fronte; zabezpečujú širokú informovanosť komunistov a ostatných občanov, ich aktívnu účasť na tvorbe a realizácii straníckych uznesení; k závažným otázkam straníckeho a verejného života organizujú vnútrostranícke a verejné diskusie; podľa charakteru prerokovaných otázok zverejňujú závery a iné dokumenty zo svojich rokovaní;
  - c) všetky stranícke orgány sa volia zdola nahor, ich členovia a funkcionári, začínajúc základnými organizáciami nad 20 členov, tajným hlasovaním; výber sa robí z väčšieho počtu návrhov, vedúci funkcionári sa volia spravdila z viacerých kandidátov; zvolení sú tí, ktorí získali nadpolovičnú väčšinu hlasov prítomných členov alebo delegátov;
  - d) vedúci funkcionári od okresných výborov až po ústredný výbor môžu vykonávať rovnakú funkciu v tom istom orgáne najdlhšie 10 rokov; dĺžka výkonu funkcie u ďalších členov straníckych orgánov až po výbory základných organizácií vrátane predsedu sa stanovuje podľa konkrétnych podmienok; pri voľbe straníckych orgánov sa dbá na zdravú obmenu ich zloženia a na zamedzenie nadmernej kumulácie funkcií;
  - e) stranícke orgány a ich funkcionári skladajú účty a podávajú správy o svojej činnosti straníckym organizáciám a orgánom, ktoré ich zvolili, a vyšším straníckym orgánom; stranícke organizácie a členovia strany môžu požadovať odvolanie funkcionárov strany, ktorí si neplnia svoje povinnosti alebo sa skompromitovali;
  - f) stranícke orgány všetkých stupňov sa môžu právo-

*Právne nie
m' uraduje
aj ani
množstvo*

platne uznávať, ak je prítomná viac ako polovica členov alebo delegátov; rozhodnutie je právoplatné, ak zaň hlasovala viac ako polovica prítomných členov alebo delegátov; v otázkach prijatia kandidáta, člena strany, vyčiarknutia kandidáta, vylúčenia člena strany, kandidáta a zrušenia členstva sú nevyhnutné najmenej dve tretiny hlasov prítomných členov alebo delegátov;

g) menšina sa podriaďuje rozhodnutiu väčšiny; uznesenia vyšších stranických orgánov sú záväzné pre všetky nižšie orgány, organizácie, členov a kandidátov strany;

h) vyšší stranický orgán je povinný prerokovať pripomienky nižšieho orgánu alebo organizácie a dať na ne odpoveď; má právo zrušiť uznesenie nižšieho orgánu alebo organizácie, ak je v rozpore s programom, stanovami a uzneseniami vyšších orgánov strany;

ch) s vnútrostraníckou demokraciou je nezlučiteľné narušovanie ideovej, organizačnej a akčnej jednoty strany, nedodržiavanie straníckej disciplíny a frakčná činnosť.

16. Strana je budovaná podľa územno-výrobnej zásady. Základné organizácie sa zriaďujú v zásade podľa pracovísk a miesta bydliska komunistov. Združujú sa do celozávodných, podnikových, miestnych, mestských, okresných, krajských a republikových organizácií. Územný stranický orgán je spravídla nadriadený všetkým stranickým organizáciám na území svojej pôsobnosti. Ustanovenie a zrušenie základnej organizácie schvaľuje okresný výbor.

V právomoci ústredného výboru je zriaďovať aj iné stranícke organizácie, orgány a udeľovať im potrebné práva na plnenie ich úloh.

Ak je činnosť základnej organizácie v rozpore s politikou strany a organizácia porušuje stanovy, ak neplní uznesenia zjazdu a Ústredného výboru KSČ alebo je v hlbokej pasivite, môže okresný výbor túto základnú organizáciu rozpustiť. Rozpustenie základnej organizácie potvrdzuje krajský výbor. Okresný výbor posúdi postoje jednotlivých členov a kandidátov, vyvodí závery podľa stanov strany a rozhodne o ich zaradení do iných základných organizácií.

17. Stranícke orgány, ktoré sú volené na konferenciách a zjazdoch, doplňujú v priebehu volebného obdobia svojich členov zo zvolených kandidátov. Vo výnimočných prípadoch majú právo kooptácie do 10 percent celkového počtu zvolených členov. Kooptácia nadobúda platnosť po potvrdení vyšším stranickým orgánom. Ústredný výbor KSČ a Ústredná kontrolná a revízná komisia KSČ rozhodujú o kooptácii svojich členov s konečnou platnosťou.
18. Vnútrostraníckou demokraciou a aktivitou komunistov stranícke orgány a organizácie zabezpečujú podmienky na uplatňovanie vedúcej úlohy strany. Utvárajú atmosféru na otvorenú a vecnú výmenu názorov na členských schôdzach a zasadaniach stranických orgánov. Trvale obnovujú jednotu a uvedomelú disciplínu pri realizácii zjazdovej línie. Rozhodne vystupujú proti zmierlivosti s nedostatkami, bojujú proti byrokratizmu a iným negatívnym javom. Stranícke orgány a organizácie vykonávajú dôslednú kádrovú politiku, o kádrových otázkach sa radia s pracujúcimi a ďalšími občanmi.
19. Základné organizácie a orgány strany za širokej účasti pracujúcich a ostatných občanov zabezpečujú včasnú a účinnú kontrolu plnenia stranických uznesení, predchádzajú nedostatkom a vytvárajú účinné zábrany proti subjektivismu a voluntarizmu. Na jej základe prijímajú konkrétne opatrenia na riešenie problémov. Záväzné zistenia a závery stranických kontrol zverejňujú v straníckej tlači a prerokúvajú s pracovnými a občianskymi kolektívami.
20. Všeplenárne schôdze, stranícke konferencie a zjazdy

volia kontrolné a revízne komisie, ktoré pracujú podľa stanov strany a smerníc Ústredného výboru KSČ. Podávajú im správy o svojej činnosti. Straníckym orgánom, na úrovni ktorých pôsobia, predkladajú výsledky kontrol a revízií. Vzťahy medzi kontrolnými a revíznymi komisiami a príslušnými výbormi sa rozvíjajú na základe vzájomnej spolupráce pri plnení úloh politiky strany.

21. Stranícke orgány systematicky pracujú s aktívom, vedú ho k vecnému prerokovaniu úloh, vypracovaniu praktických opatrení a k zabezpečeniu prijatých uznesení. Využívajú skúsenosti a pripomienky aktívu, informujú ho o svojej činnosti. Volia zo svojich členov, kandidátov a aktívu komisie, ktoré svojou činnosťou pomáhajú straníckym orgánom rozpracúvať a uskutočňovať politickú líniu strany vo všetkých oblastiach života spoločnosti.
22. Stranícke orgány vytvárajú na pomoc pri plnení svojich politických a organizačných úloh aparát, ktorý pracuje podľa ich pokynov a zodpovedá im za svoju činnosť. Aktívne spolupôsobí pri príprave, uskutočňovaní a kontrole plnenia uznesení. Za politických pracovníkov sú prijímaní skúsení, politicky i odborne kvalifikovaní členovia strany.

III. Stranícke organizácie na pracoviskách a v miestach bydliska

Základné organizácie strany

23. Základné organizácie sa tvoria podľa pracovísk a miest bydliska členov a kandidátov strany všade tam, kde je najmenej päť členov strany. Kde to umožňujú miestne podmienky, ustanovujú sa podľa zásady jeden podnik, závod, miesto – jedna organizácia. Základné organizácie, ktoré majú väčší počet členov, môžu vytvárať dielčie organizácie strany a stranícke skupiny. Dielčím organizáciám môžu okresné výbory priznať niektoré práva základnej organizácie.
24. Základné organizácie sa riadia programom, stanovami strany, závermi zjazdov a uzneseniami vyšších stranických orgánov. Samostatne a iniciatívne uskutočňujú politiku strany vo vlastných podmienkach. Rozvíjajú svoju činnosť priamo medzi pracujúcimi a občanmi, ktorých získavajú pre plnenie úloh socialistickej výstavby. Zjednocujú a usmerňujú individuálne a skupinové záujmy s celospoločenskými potrebami. Vedú svojich členov k príkladnému plneniu úloh na pracovisku a v mieste bydliska.
25. Práva základných organizácií:
- a) prijímať kandidátov na členstvo a členov Komunistickej strany Československa;
  - b) zúčastňovať sa na vypracúvaní politiky strany a vyjadrovať sa k jej realizácii; v súlade s politikou strany samostatne rozhodovať o spôsoboch riešenia úloh a problémov miestneho charakteru; predkladať vyšším stranickým orgánom návrhy a námety na riešenie závažných otázok celospoločenského významu;
  - c) vo vedeckovýskumnej, výrobnotechnickej základni národného hospodárstva, v družstvách, službách, obchode, školách, kultúrnych, osvetových a zdravotníckych zariadeniach uplatňovať právo kontroly, ako komunisti vo vedení podniku, závodu alebo inštitúcie a v orgánoch samosprávy pracovných kolektívov uskutočňujú úlohy politiky strany a štátu, zabezpečujú riešenie ďalšieho rozvoja podniku, závodu a inštitúcie v súlade s celospoločenskými záujmami, bez toho, aby nahrádzali činnosť štátnych, hospodárskych a spoločenských orgánov a organizácií.
- V štátnych, spoločenských orgánoch a inštitúciách, na riaditeľstvách štátnych podnikov a ďalších organi-

zácii uplatňovať právo kontroly, ako komunisti dodržiavajú smernice a plnia uznesenia záväzné pre ich pracovisko; pôsobiť na zvyšovanie úrovne, kvality a efektívnosti práce orgánov a inštitúcií so zameraním na komplexné uskutočňovanie celospoločenských zámerov a cieľov; reagovať na nové úlohy a požiadavky a aktívne presadzovať ich riešenie; návrhy a námety na zlepšenie činnosti predkladať vedúcim pracovníkom a príslušným straníckymi orgánom;

d) aktívne sa podieľať na zabezpečovaní kádrovej politiky; navrhovať svojich členov do orgánov samosprávy a ďalších funkcií v štátnych, hospodárskych a spoločenských orgánoch; odporúčať ich do kádrových rezerv pre volené stranícke orgány a ich aparát; vyjadrovať sa ku všetkým kádrovým návrhom v okruhu svojej pôsobnosti vrátane členov základnej organizácie, ktorí sú navrhovaní straníckymi orgánmi do vyšších funkcií; predkladať návrhy na kádrové zmeny;

e) schvaľovať úľavy z povinností členov strany najmä u dlhodobo chorých a vekovo starších komunistov v účasti na členských schôdzach a iných straníckych akciách;

f) obracať sa na vyššie stranícke orgány o pomoc pri riešení závažných problémov.

26. Hlavné úlohy základných organizácií:

a) stáť na čele realizácie celospoločenských úloh, rozvoja socialistickej demokracie a samosprávy; prostredníctvom komunistov zjednocovať úsilie hospodárskeho vedenia, spoločenských organizácií a orgánov samosprávy na plnenie úloh; podporovať podnikavosť a iniciatívu pracovných kolektívov a ich vedúcich pracovníkov; sústavne analyzovať, ako hospodárske a iné organizácie plnia svoje úlohy v spojitosti s aktívnou sociálnou politikou, s presadzovaním zásady sociálnej spravodlivosti a zabezpečovaním perspektívneho rozvoja podnikov, závodov, miest a obcí, ako zabezpečujú súlad celospoločenských a miestnych záujmov;

b) uplatňovať metódy a formy politického vedenia; byť v neustálom styku s pracujúcimi a občanmi, radiť sa s nimi, vysvetľovať politiku strany a získavať ich na jej uskutočňovanie; reagovať na aktuálne otázky a zabezpečovať ich riešenie; podľa potreby organizovať verejné stranícke schôdze;

c) rozvíjať aktivitu svojich členov a kandidátov pri plnení úloh základnej organizácie v tvorbe, realizácii a kontrole plnenia straníckych uznesení; neodkladne pristupovať k plneniu úloh stanovených vyššími straníckymi orgánmi; pripravované uznesenia, opatrenia a spôsoby na ich riešenie prerokúvať v pracovných kolektívoch a s občanmi; do procesu rozhodovania plne premietiť kolektívne poznanie založené na ich skúsenostiach, návrhoch a pripomienkach;

d) starať sa o ideovú, organizačnú a akčnú jednotu strany; dbať o ideovú výchovu, vyzbrojovanie a širokú informovanosť svojich členov; orientovať ideologickú, najmä masovopolitickú prácu na spojenie s úlohami pracovísk a miest; ukladať komunistom konkrétne stranícke úlohy na pracovisku a v mieste bydliska, vyžadovať skladanie účtov z ich plnenia;

e) dbať o príkladnú morálku komunistov, upevňovať stranícku disciplínu, volať na zodpovednosť svojich členov a kandidátov, ktorí konajú v rozpore s líniou a stanovami strany, nedbajú na stanoviská a názory základnej organizácie; prijímať závery v súlade so stanovami strany.

27. Najvyšším orgánom základnej organizácie je členská schôdza. Prerokúva základné úlohy politiky strany, konkretizuje ich na vlastné podmienky a prijíma uznesenia na ich realizáciu. Koná sa podľa potreby, spravidla raz za mesiac. Schôdzu pripravuje výbor za

aktívnej účasti členov a kandidátov, pracujúcich a ďalších občanov v okruhu svojej pôsobnosti.

Výbor základnej organizácie môže na členskú schôdzu podľa povahy prerokúvaných problémov prizvať nečlenov strany, najmä popredných pracovníkov z výroby, funkcionárov samosprávy, štátnych a hospodárskych orgánov, spoločenských organizácií a ďalších inštitúcií.

V základných organizáciách členených na dielčie organizácie sa členská schôdza koná v termíne stanovenom výborom základnej organizácie alebo na žiadosť dielčích organizácií, najmenej však raz za 3 mesiace. Dielčie organizácie konajú členskú schôdzu v období medzi členskými schôdzami základnej organizácie, spravidla raz za mesiac.

28. Výročná členská schôdza základnej a dielčej organizácie sa koná raz za rok. Jej úlohou je zhodnotiť činnosť organizácie a komunistov v uplynulom roku a stanoviť politicky najzávažnejšie úlohy na budúce obdobie.

Volí výbor základnej, dielčej organizácie na obdobie 2-3 rokov. Výbor volí predsedu, ktorý musí byť najmenej 3 roky členom strany. Počet členov výboru stanoví členská schôdza. Organizácie do 10 členov volia trojčlenný výbor alebo podľa podmienok dôverníka a jeho zástupcu. Volí 1-3 členov na kontrolu hospodárenia, vedenia členskej evidencie a straníckej administratívy. Podľa kľúča stanoveného príslušným straníckym orgánom volí delegátov na stranícke konferencie.

29. Výbor základnej, dielčej organizácie riadi prácu straníckej organizácie medzi členskými schôdzami, organizuje plnenie uznesení a podáva správy o svojej činnosti a stave organizácie. Potvrďuje do funkcií vedúcich straníckych skupín.

Celozávodné, podnikové, mestské, miestne a im na roveň postavené stranícke organizácie

30. Základné organizácie v jednom podniku, závode, inštitúcii, v meste, v mieste bydliska sa združujú v celozávodnej, podnikovej, mestskej, miestnej a im na roveň postavenej straníckej organizácii, ktoré pôsobia na území jedného mesta, obce, okresu. Ich orgánom môže ústredný výbor priznať niektoré práva okresných výborov strany.

31. Najvyšším orgánom celozávodnej, podnikovej, mestskej, miestnej a im na roveň postavenej straníckej organizácie je všeplenárna schôdza komunistov alebo konferencia delegátov všetkých základných organizácií volených podľa kľúča schváleného pre celozávodné, mestské, miestne a im na roveň postavené stranícke organizácie okresným výborom a pre podnikové organizácie krajským výborom strany. Hodnotí činnosť a výsledky práce v uplynulom období a stanovuje základné úlohy do budúcej všeplenárnej schôdze, konferencie. Volí výbory, kontrolné a revízne komisie na obdobie 2-3 rokov. Výbor volí zo svojho stredného predsedu, ktorý musí byť najmenej 5 rokov členom strany. V obzvlášť veľkých a členitých straníckych organizáciách volí so súhlasom vyššieho straníckeho orgánu predsedníctvo. Kontrolná a revízna komisia volí z radov svojich členov predsedu, ktorého potvrdzuje do funkcie príslušný výbor.

32. Celozávodné, podnikové a im na roveň postavené výbory zjednocujú a koordinujú postup základných organizácií pri uskutočňovaní politiky strany v podmienkach podnikov, závodov a inštitúcií, zabezpečujú ich aktívnu účasť na riešení úloh a problémov, ktoré majú celozávodný, celopodnikový charakter. Spolu so základnými organizáciami zabezpečujú súlad celospoločenských, podnikových a celozávodných záujmov. Uplatňujú právo kontroly, ako komunisti v hospodárskom vedení, orgánoch samosprávy pracovného kolek-

tívu, družstevných orgánoch a v aparátoch štátnych, spoločenských orgánov a iných organizácií, zabezpečujú plnenie úznesení a dodržiavanie smerníc.

Mestské a miestne výbory usmerňujú činnosť straníckych organizácií v mestách a miestach, zjednocujú ich postup pri uplatňovaní straníckeho vplyvu na komplexný hospodársky, kultúrny a sociálny rozvoj daného územia, pri vypracúvaní a realizácii volebných programov Národného frontu. Podnecujú iniciatívu, aktivitu, účasť komunistov a všetkých občanov na správe a riadení verejných záležitostí a na rozvoji spoločenského života v súlade s celospoločenskými potrebami a záujmami.

33. Celozávodné, podnikové, mestské, miestne a im na roveň postavené výbory sa v spolupráci s okresnými výbormi aktívne podieľajú na riadení základných organizácií strany, nesú spoluzodpovednosť za úroveň a účinnosť ich práce, poskytujú im pomoc pri rozvíjaní vnútrostraníckeho života a práce medzi pracujúcimi a ostatnými občanmi.

Počas volebného obdobia zvolávajú podľa potreby všeplenárne schôdze, alebo so súhlasom vyššieho straníckeho orgánu mimoriadne konferencie na kontrolu plnenia straníckych uznesení a na prerokúvanie dôležitých otázok činnosti straníckych organizácií.

Stranícke výbory v štátnych podnikoch a iných hospodárskych organizáciách

34. V štátnych podnikoch, družstvách a ďalších hospodárskych organizáciách, ktoré majú vnútropodnikové organizačné jednotky so základnými organizáciami strany v niekoľkých okresoch alebo krajoch, sa stranícke výbory ustanovujú so súhlasom Ústredného výboru KSC. Môžu sa im priznať niektoré práva okresných výborov strany.

Stranícke výbory zjednocujú postup komunistov v hospodárskom vedení, socialistickej samospráve, spoločenských organizáciách a pracovných kolektívov. Uplatňujú právo kontroly, ako komunisti vo vedení a orgánoch samosprávy uskutočňujú politiku strany a zabezpečujú rozvoj podnikových kolektívov v súlade s celospoločenskými záujmami. Koordinujú činnosť základných organizácií, celozávodných, podnikových výborov strany vo všetkých vnútropodnikových organizačných jednotkách štátneho podniku pri uplatňovaní straníckeho vplyvu na ekonomiku.

IV. Územné organizácie a orgány strany na úrovni okresov, krajov a republík

35. Územnými organizáciami Komunistickej strany Československa sú okresné, krajské a republikové stranícke organizácie v Českej socialistickej republike a Slovenskej socialistickej republike.

Ústredný výbor KSC môže vytvárať aj ďalšie územné stranícke organizácie a riešiť ich usporiadanie v období medzi zjazdmi.

36. Najvyššími orgánmi územných organizácií Komunistickej strany Československa sú okresné, krajské konferencie a republikové zjazdy:

- prerokujú a schvaľujú správy o činnosti príslušných územných straníckych organizácií a ich orgánov;
- konkretizujú líniu strany a rozhodujú o regionálnych otázkach;
- volia príslušné výbory, kontrolné a revízne komisie územných organizácií.

Členom okresného výboru a okresnej kontrolnej a revíznej komisie môže byť len ten, kto je členom strany najmenej 4 roky, členom krajského výboru a krajskej kontrolnej a revíznej komisie, kto je členom strany najmenej 5 rokov. Členom výboru republikovej

organizácie a republikovej kontrolnej a revíznej komisie, kto je členom strany najmenej 8 rokov.

Delegáti sa volia podľa pravidiel stanovených príslušným straníckym orgánom.

Mimoriadne konferencie, zjazdy môže zvolať Ústredný výbor KSC, výbor republikovej organizácie v ČSR a SSR, krajský a okresný výbor, alebo ak o to požiadajú organizácie združujúce najmenej polovicu členov strany príslušnej územnej straníckej organizácie.

37. Územné stranícke orgány:

a) riadia stranícku prácu medzi konferenciami a zjazdmi; rozvíjaním ideovovýchovej, politickoorganizačtorskej a kádrovej práce sústreďujú úsilie straníckych organizácií, všetkých komunistov a ostatných pracujúcich na dôsledné uskutočňovanie politiky strany; kontrolujú plnenie straníckych uznesení;

b) samostatne, v súlade s politikou strany riešia regionálne otázky; iniciatívne predkladajú vyšším straníckym orgánom návrhy na riešenie závažných problémov politického, hospodárskeho, sociálneho, ekologického a kultúrneho rozvoja okresov, krajov a republík;

c) zjednocujú, usmerňujú a koordinujú činnosť straníckych organizácií a komunistov pôsobiacich v štátnych a hospodárskych orgánoch, národných výboroch, v orgánoch Národného frontu a spoločenských organizáciách, v kultúrnych, školských, osvetových zariadeniach a v prostriedkoch masovej informácie a propagandy;

d) v rámci svojej pôsobnosti rozdeľujú finančné a iné prostriedky; schvaľujú rozpočty a kontrolujú ich plnenie; riadia a spravujú hospodárenie svojich inštitúcií.

Okresné organizácie a orgány strany

38. Okresnú organizáciu tvoria všetky stranícke organizácie v okrese. Najvyšším orgánom je okresná konferencia, v období medzi konferenciami okresný výbor strany. Okresná konferencia sa zvoláva raz za 2-3 roky.

Na roveň okresných organizácií sú postavené obvodné organizácie v Prahe a Bratislave a mestské organizácie vo veľkých mestách na základe rozhodnutia ústredného výboru strany.

39. Okresný výbor strany riadi, usmerňuje a kontroluje činnosť základných, mestských, miestnych, celozávodných, podnikových a im na roveň postavených straníckych organizácií. Najmä osobným stykom im pomáha uskutočňovať politiku strany. Samostatne a iniciatívne realizuje úlohy, zodpovedne a včas rieši konkrétne problémy v okruhu svojej pôsobnosti. K tomu vedie a pripravuje stranícke organizácie a ich funkcionárov.

Okresný výbor strany sa schádza podľa potreby, najmenej šesť raz za rok. Zo svojich členov volí predsedníctvo a tajomníkov okresného výboru. Vedúci tajomník musí byť najmenej 8 rokov členom strany.

Prácu okresnej straníckej organizácie medzi zasadaniami okresného výboru riadi predsedníctvo. Organizuje a kontroluje plnenie uznesení a prácu aparátu. Zo svojej činnosti pravidelne skladá účty okresnému výboru strany.

Krajské organizácie a orgány strany

40. Krajskú organizáciu tvoria všetky okresné organizácie v kraji. Mestské organizácie v Prahe a Bratislave sú postavené na roveň krajským organizáciám, tvoria ich obvodné organizácie na území mesta Prahy a Bratislavy.

Najvyšším orgánom krajskej organizácie je krajská konferencia, v období medzi konferenciami krajský výbor strany. Krajská konferencia sa zvoláva raz za 5 rokov.

41. Krajský výbor riadi okresné výbory strany. Zjednocuje, usmerňuje a koordinuje ich postup pri realizácii politiky strany a riešení otázok krajského významu.

Riadi prácu vybraných stranických organizácií v inštitúciách s celokrajskou pôsobnosťou v obsahových otázkach. Poskytuje konkrétnu metodickú a praktickú pomoc nižším územným stranickým organizáciám, ich orgánom a základným organizáciám.

Krajský výbor strany sa schádza podľa potreby, najmenej štyri razy za rok. Zo svojich členov volí predsedníctvo, sekretariát a tajomníkov krajského výboru. Vedúci tajomník musí byť najmenej 10 rokov členom strany.

Prácu krajskej straníckej organizácie medzi zasadaniami krajského výboru riadi predsedníctvo. Sekretariát riadi prácu aparátu krajského výboru a rieši bežné organizačné úlohy. Predsedníctvo a sekretariát zo svojej činnosti pravidelne skladajú účty krajskému výboru strany.

Organizácie a najvyššie orgány strany v Českej a Slovenskej socialistickej republike

42. Republikovú organizáciu tvoria stranícke organizácie v Českej socialistickej republike a Slovenskej socialistickej republike. Najvyšším orgánom republikovej organizácie je republikový zjazd, v období medzi zjazdmi republikový výbor Komunistickej strany Československa v Českej socialistickej republike a Ústredný výbor Komunistickej strany Slovenska v Slovenskej socialistickej republike. Zjazd sa zvoláva raz za 5 rokov.

Republikové organizácie sú územnými organizáciami jednotnej Komunistickej strany Československa. Vo svojej činnosti sa riadia programom a stanovami strany, uzneseniami zjazdu, Ústredného výboru Komunistickej strany Československa a jeho orgánov.

43. Výbory republikových organizácií uskutočňujú uznesenia najvyšších orgánov Komunistickej strany Československa a republikových zjazdov strany.

Samostatne a iniciatívne riešia politické a organizačné otázky strany, rozpracúvajú úlohy národnej a regionálnej povahy v súlade s celoštátnymi a celospoločenskými záujmami. Usmerňujú a kontrolujú prácu komunistov v národných radách, vládach, orgánoch Národného frontu, spoločenských organizáciách a ďalších inštitúciách. Podľa pokynov Ústredného výboru KSC sa podieľajú na riadení a kontrole práce krajských organizácií strany. O svojej činnosti pravidelne podávajú správy Ústrednému výboru KSC.

Výbory republikových organizácií sa schádzajú podľa potreby, najmenej tri razy za rok. Zo svojich členov volia predsedníctvo pre riadenie politickej, ideovo-výchovnej, organizátorskej práce a sekretariát pre operatívne riadenie bežnej práce, aparátu a pre organizovanie kontroly plnenia uznesení. Volia prvého tajomníka a tajomníkov. Prvý tajomník, tajomníci a predsedovia republikových kontrolných a revíznych komisií musia byť najmenej 10 rokov členmi strany. Predsedníctvo a sekretariát skladajú účty zo svojej činnosti výboru republikovej organizácie.

V. Najvyššie orgány strany

44. Najvyšším orgánom Komunistickej strany Československa je zjazd strany. Riadny zjazd zvoláva ústredný výbor raz za 5 rokov. Mimoriadny zjazd strany zvoláva ústredný výbor z vlastnej iniciatívy, alebo ak o to požiadajú organizácie združujúce najmenej polovicu členov strany. Zjazd sa môže právoplatne uznášať, ak je na ňom zastúpená nadpolovičná väčšina členov strany svojimi delegátmi. Pravidlá o zastúpení členov strany a spôsob voľby delegátov určuje ÚV KSC. Členovia a kandidáti ÚV KSC a členovia ÚKRRK KSC, ak nie sú zvolení za delegátov s hlasom rozhodujúcim, sa zúčastňujú na zjazde s hlasom poradným.

Ústredný výbor obznamenuje so zvolaním a programom zjazdu stranícku a občiansku verejnosť najmenej 8 týždňov pred zjazdom. K návrhom dôležitých zjazdo-

vých dokumentov organizuje vnútrostranícke a verejné diskusie.

45. Zjazd strany:

a) prerokúva a schvaľuje správu Ústredného výboru Komunistickej strany Československa a správu Ústrednej kontrolnej a revíznej komisie KSC;

b) schvaľuje program a Stanovy Komunistickej strany Československa;

c) určuje líniu ďalšieho rozvoja socialistickej spoločnosti v otázkach vnútornej a zahraničnej politiky;

d) volí Ústredný výbor KSC, ústrednú kontrolnú a revíznu komisiu; za člena Ústredného výboru a Ústrednej kontrolnej a revíznej komisie KSC môže byť zvolený len ten, kto je členom strany najmenej 8 rokov.

46. Ústredný výbor KSC riadi v období medzi zjazdami všetku prácu strany. Plní najmä tieto úlohy:

a) rozpracúva a zabezpečuje realizáciu uznesení zjazdov strany, kontroluje ich plnenie; svojich členov a kandidátov i členov ÚKRRK KSC zapája do prípravy materiálov, realizácie a kontroly plnenia uznesení;

b) priamo riadi republikové, krajské, mestské výbory strany v Prahe a Bratislave a ďalšie vybrané stranícke orgány a organizácie, prijíma uznesenia k práci nižších stranických orgánov a organizácií; sústreďuje ich činnosť na dôsledné uskutočňovanie vytýčenej línie; pomáha im rozvíjať politickú, ideologickú a organizátorskú prácu; pravidelne ich informuje o svojej činnosti;

c) prostredníctvom komunistov, ktorí pracujú vo federálnych štátnych, spoločenských, hospodárskych a ostatných orgánoch, usmerňuje ich činnosť; funkcionári, členovia strany poverení prácou v týchto orgánoch a inštitúciách skladajú účty zo svojej práce ústrednému výboru, predkladajú mu iniciatívne návrhy a odporúčania na riešenie závažných úloh a problémov;

d) uskutočňuje kádrovú politiku a kontroluje jej plnenie v nižších stranických orgánoch a organizáciách; schvaľuje návrhy na prvých tajomníkov a tajomníkov republikových stranických orgánov, vedúcich oddelení ÚV KSC, vedúcich tajomníkov krajských výborov strany, šéfredaktora Rudého práva a iných vedúcich funkcionárov ústredných orgánov a inštitúcií;

e) riadi Ludové milície, ktoré slúžia na ochranu vymožeností robotníckej triedy a socialistickeho zriadenia;

f) zastupuje stranu v styku s inými stranami, organizáciami a inštitúciami;

g) vytvára a riadi rôzne inštitúcie a podniky strany; schvaľuje rozpočet strany a kontroluje jeho plnenie; stanovuje výšku členských príspevkov;

h) robí výklad Stanov Komunistickej strany Československa.

47. Ústredný výbor sa schádza podľa potreby, najmenej tri razy za rok. Kandidáti ústredného výboru a predseda ÚKRRK KSC sa zúčastňujú na jeho zasadaniach s právom poradného hlasu. Podľa povahy prerokovaných otázok môže na zasadanie pozvať ďalších funkcionárov.

48. Ústredný výbor volí zo svojich členov predsedníctvo na riadenie práce medzi zasadaniami ústredného výboru a na vypracúvanie návrhov najmä na riešenie koncepčných otázok; sekretariát na riadenie bežnej práce, najmä na organizovanie kontroly plnenia uznesení a na výber kádrov; generálneho tajomníka a tajomníkov ústredného výboru; generálny tajomník, tajomníci ústredného výboru a predseda Ústrednej kontrolnej a revíznej komisie KSC musia byť najmenej 10 rokov členmi strany.

Predsedníctvo a sekretariát skladajú účty zo svojej činnosti na zasadaniach ústredného výboru. Ústredný výbor volí z radov svojich členov, kandidátov a aktívnu komisiu, schvaľuje zásady pre ich činnosť.

49. V období medzi zjazdmi strany môže ústredný výbor, alebo ak o to požiadaajú organizácie združujúce najmenej polovicu členov strany, zvolať celoštátnu konferenciu na prerokovanie naliehavých otázok politiky a ďalšieho postupu strany. Počet delegátov a spôsob ich voľby určuje ústredný výbor. Uznesenie celoštátnej konferencie schvaľuje ústredný výbor a je záväzné pre všetky orgány, organizácie, členov a kandidátov strany.

50. Ústredná kontrolná a revízna komisia KSČ:

a) podieľa sa na plnení programu strany, sleduje dodržiavanie stanov, princípov a noriem straníckeho života; kontroluje plnenie uznesení zjazdu a ústredného výboru; napomáha upevňovanie ideovej, organizačnej a akčnej jednoty strany; zameriava sa na zvyšovanie účinnosti straníckej kontroly; dbá o včasné a správne vybavovanie pripomienok a sťažností podávaných ústrednému výboru; na základe kontrolných a revíznych zistení volá na zodpovednosť komunistov, ktorí porušili stanovú strany, zákony socialistického štátu alebo stranícku morálku;

b) reviduje hospodárenie straníckych orgánov a organizácií, inštitúcií, zariadení a podnikov na úrovni celej strany, v republikových a krajských organizáciách strany; kontroluje evidenciu členov a kandidátov a pôsobí na skvalitňovanie úrovne straníckej administratívy;

c) na základe rozhodnutia orgánov ústredného výboru uskutočňuje disciplinárne pokračovanie; skúma odvolania členov a kandidátov strany proti rozhodnutiam nižších straníckych orgánov v členských záležitostiach a rozhoduje o nich;

d) metodicky pomáha kontrolným a revíznym komisiám na nižších stupňoch straníckej výstavby;

e) volí zo svojich členov predsedu, podpredsedov a vedenie komisie na riadenie práce medzi zasadaniami a na riešenie členských záležitostí; predsedu potvrdzuje do funkcie Ústredný výbor KSČ.

Ústredná kontrolná a revízna komisia KSČ pracuje podľa stanov strany. Zjazdu podáva správu o svojej činnosti, ústrednému výboru a jeho orgánom výsledky kontrol a revízií.

Kontrolné a revízne komisie zvolené na republikových zjazdoch, straníckych konferenciách a všeplenárnych schôdzkach majú podobné práva a úlohy v rámci príslušnej organizácie strany.

VI. Strana a spoločnosť

51. Komunistická strana Československa pôsobí v súlade s ústavou a právnym poriadkom ČSSR. Vytyčuje politický program socialistického rozvoja spoločnosti. Pri vypracúvaní, realizácii, kontrole politiky strany a uplatňovaní vedúcej úlohy vychádza z úzkeho spojenia s ľuďmi, politickej iniciatívy komunistov, otvorenosti svojej politiky, verejnej informovanosti a aktívnej úlohy všetkých zložiek politického systému.

Strana a politický systém

52. Stranícke orgány a organizácie prostredníctvom komunistov:

a) zjednocujú, usmerňujú a koordinujú postup všetkých síl spoločnosti k plneniu spoločných úloh a cieľov; inšpirujú a podnecujú rozvoj samostatnej a zodpovednej činnosti všetkých štátnych, spoločenských orgánov a organizácií, záujmových a ďalších organizácií na politickej platforme Národného frontu; nenahrádzajú ich poslanie a činnosť; prispievajú k tomu, aby organizácie združené v Národnom fronte boli základom pre ďalší rozvoj socialistickej demokracie, iniciatívne prichádzali s podnetmi a alternatívnymi návrhmi na riešenie aktuálnych problémov;

b) v ekonomickej sfére presadzujú iniciatívny prístup k zabezpečeniu úloh hospodárskej politiky strany; zjednocujú úsilie vedúcich hospodárskych pracovníkov, orgánov samosprávy pracovných kolektívov a spoločenských organizácií na rozvoj socialistickej podnikavosti a zvyšovanie ich prínosu k uspokojovaniu celospoločenských

ských potrieb na základe vedecko-technického pokroku, vysokej kvality a efektívnosti vlastnej práce; vedú ich k riešeniu sociálnych a ekologických problémov; plnenie hospodárskych zámerov a cieľov ovplyvňujú ideovo-výchovným, organizátorským pôsobením, straníckou kontrolou a kádrovou politikou; nenahrádzajú právomoci a zodpovednosť hospodárskeho vedenia;

c) radia sa s pracujúcimi a ostatnými občanmi o závažných aktuálnych i perspektívnych otázkach rozvoja spoločnosti, regiónov, pracovísk a miest, predkladajú iniciatívne návrhy na ich riešenie; organizujú stretnutia a besedy svojich predstaviteľov s pracovníkmi a občianskymi kolektívami; podľa charakteru prerokovaných otázok pozývajú na svoje rokovania pracujúcich a ďalších občanov;

d) navrhujú a presadzujú najlepších členov i nečlenov strany do vedúcich funkcií; vedú komunistov, aby disciplinovane plnili stranícke uznesenia, svojou politickou angažovanosťou, pracovným a morálnym príkladom pôsobili na všetkých úsekoch spoločenského života; vyžadujú skladanie účtov z vykonanej práce, z neplnenia úloh vyvodzujú závery;

e) vo vzťahu k ostatným politickým stranám uplatňujú metódu vzájomných konzultácií a informovanosti, a to tak na pôde orgánov Národného frontu, ako aj vzájomnými rozhovormi;

f) v zákonodarných zboroch pôsobia prostredníctvom klubov komunistických poslancov; v národných výboroch, spoločenských orgánoch, organizáciách a v orgánoch samosprávy pracovných kolektívov prostredníctvom straníckych skupín.

Kluby komunistických poslancov a stranícke skupiny sa riadia vo svojej činnosti politikou a stanovami strany, sú podriadené príslušným straníckym orgánom a sú povinné riadiť sa vo všetkých otázkach ich uznesením.

Strana a mládež

53. Stranícke orgány a organizácie sa usilujú o rozširovanie aktívneho podielu mládeže na plnení celospoločenských úloh v politickej, ekonomickej, sociálnej, ekologickej, kultúrnej oblasti a pri obrane socialistickej vlasti. Starajú sa, aby socialistická spoločnosť, celý politický systém účinne pôsobili na výchovu mladej generácie v duchu vedeckého svetozázoru, socialistického internacionalizmu a vlastenectva. Dbajú o vytváranie čoraz lepších podmienok na život, prácu a spoločenské uplatnenie mládeže, na rast mladých ľudí, ktorí majú politické, odborné a morálne kvality a schopnosť ich praktického uplatnenia.

Strana sa v práci s mladou generáciou opiera najmä o Socialistický zväz mládeže. Stará sa o jeho rozvoj a plnenie úlohy predstaviteľa mladej generácie a blízkeho spolubojovníka strany. Členov SZM, ktorí spĺňajú stanovené podmienky, prijíma za kandidátov KSČ.

Stranícke organizácie vedú mladých členov a kandidátov strany k tomu, aby boli najaktívnejšími členmi a funkcionármi Socialistického zväzu mládeže a Pionierskej organizácie SZM.

Strana a ozbrojené sily

54. Stranícke orgány a organizácie v ozbrojených silách sa vo svojej činnosti riadia programom, stanovami strany, zjazdovými závermi a uzneseniami ÚV KSČ. Vedú svojich členov k aktívnej politickej práci medzi príslušníkmi ozbrojených síl a k príkladnému plneniu úloh bojovej a politickej prípravy. Udržiavajú úzke spojenie s územnými straníckymi orgánmi. Vzájomne spolupracujú a informujú sa o politickej činnosti. Iniciatívne sa podieľajú na príprave obyvateľstva na obranu socialistickej vlasti.

VII. Hospodárenie strany

55. Strana, jej orgány a organizácie rozvíjajú svoju činnosť na základe vlastných prostriedkov, ktoré tvoria členské príspevky, výnosy straníckych podnikov a iné príjmy. Stranícke orgány a organizácie dbajú o ich účelné a efektívne využívanie.